

GÜNEY İTALYA'DA ZİRAAT VE CEMAAT KALKINMASI VE DİĞER AKDENİZ MEMLEKETLERİYLE MUKAYESESİ

Prof. Dr. Mario BANDINI
Roma Üniversitesi

1. Aşağıdaki hususları göz önünde tutarak İtalya'daki durumu ele alacağız:

Bu ülke,

- İkinci dünya savaşından sonra kesif bir gelişme devresi geçirmiştir.
- Sanayileşmiş kuzey ve zıraj karakteri haiz güney olmak üzere, tipik ikili bir ekonomik bünyeye sahiptir.
- Po vadisi dolayısıyla hem kıt'a Avrupasının hem de, Akdeniz memleketlerinin karakteristiklerine aynı zamanda sahiptir. Birbiriyle âhenksiz olarak gelişen şu iki bölgenin parçasıdır : Kuzey bölgesi ve Akdeniz bölgesi.
- Haberleşme ve ulaştırma bakımından kayda değer ilerlemelere sahne olmuştur. (Motorlu vasıtaların işlediği yollar, tüneller, limanlar, demir yolları, bu arada belirtilebilir).
- Otarşi politikasını bırakalı beri, gittikçe milletlerarası ekonomiye bağlanmıştır.
- Bazı önemli bünye değişimleri geçirmiştir. (Arazi islahı, toprak reformu, Cassa per il Mezzogiornonun çalışmaları, bu arada belirtilebilir).
- Siyasi hareketler bu ülkede iktisadi ve sosyal hayatı modernleştirmeyi hedef tutmaktadır.

Bu ve başka sebeplerden ötürü, İtalya, iktisadi gelişme hakkındaki teorilere iyi bir örnek olmaktadır, aynı zamanda da, bu gelişmelerle yakından ilgili olan ve onları ta-

kip eden diğer ülkeler için faydalı bir misaldir. (İspanya, Porteziz, Yunanistan, Türkiye, v.b. bu arada belirtilebilir).

2. 1965 yılında İtalya'nın ekonomik bünyesinin karakteristikleri aşağıdaki tablo'da belirtilmiştir :

Millî Hasıla				
(Milyon Dolar)				
Bölgeler	Ziraat	Sanayi	Diğer	Yekün
I	2.000	13.500	7.900	23.400
II	3.300	8.400	8.800	20.500
III	3.200	4.000	4.600	11.800
	8.500	25.900	21.300	55.700

Milyon olarak nüfus

I	=	(13,1)	1.800	\$	Yıllık
II	=	(20,6)	1.000	\$	»
III	=	(19,4)	550	\$	»
Millî Ortalama			1.050	\$	»

Birinci kuşak, sanayi üçgenini (Pielmont, Laguria, Lombardia); ikinci kuşak, Emilia, Veneto, Tuscany, Umbardia, Marche ve Latium'u; Üçüncü kuşak, Campani, Abruzzi, Molise, Apulia, Basilicata, Calabria, Sicilya ve Sardunya'yı içine almaktadır.

3. İtalya'nın iktisadi kalkınması, başlıca olarak, aşağıda belirtilen şu faktörlere göre tavsif edilebilir :

— Aktif zırai nüfus nisbetinde hızlı bir azalma vardır.

1936 = % 49; 1941 = % 42; 1966 = % 23. 1951 de 8.800 bin işçi ziraatte çalışmaktadır; 1966 da ise, 4.600 bin işçi ziraatte çalışmaktadır.

— Güneyden kuzey'e, Veneto'dan Laurbardia'ya kütle halinde işgücü akını olayı ortaya çıkmıştır. (Takriben 2 milyon).

— Zırai gelirlerde, endüstri gelirlerinin artış hızından daha yavaş, fakat mutlak ve devamlı bir artış vardır. Ziraatte yılda % 2 nisbetinde bir gelişme kaydedilmektedir; endüstride ise bu % 7 - 8 civarındadır.

- Nüfus başına zirai gelirden önemli bir artış olmuştur, fakat bu durum hemen hemen sadece zirai işgücündeki azalışla ilgili olarak ortaya çıkmaktadır.
- Bununla beraber, bu iki nevi gelir arasında devamlı ve sürekli bir fark vardır. Zirai gelir, endüstri gelirinin % 52 si nisbetindedir. (Avustralya'da % 95; A.B.D. de % 40; Küba'da % 20 dir).
- Zirai mahsuller talebinde mühim farklar ortaya çıkmaktadır. Kalite yiyecek maddeleri (et, süt, meyve, taze sebzeler, şeker) talebi artacaktır. Kitle istihlâk maddeleri (hububat, patates, kuru sebzeler) talebi ise azalmaktadır.
- Zirai bünyede ehemmiyetli değişiklikler olmaktadır. Arazi-sinin başında bulunmayan çiftçi gibi, ortakçı da artık pek az görülmektedir. Arazi sahibi çiftçilerin ve entansif, orta büyüklükteki çiftliklerin sayısı artmaktadır.
- Çiftlikler dışındaki verimli organizasyonlar daha çok ehemmiyet kazanmaktadır (kooperatifler, ziraatle ilgili endüstriler, çiftlikler dışındaki makineleşme ile alakalı teşebbüsler).
- Makineleşme taksifi bir tarzdan gelişmiştir : Harbden önceki devrede 40.000 traktör, 1966 yılı sonunda ise, 470.000 traktör vardır.
- 4. Gelişme, bazı ehemmiyetli dengesizlikleri sürdürmekte ve belirtmektedir. Bunlar bölgelerle ilgili (kuzey - güney); sektörlerle ilgili (ziraat - sanayi); ve sosyal dengesizliklerdir (ziraat ve sanayideki işgücü).

Mezzogorino belirli bir gelişme kaydetmekle beraber, bu gelişme, devamlı şekilde, kuzeye kıyasla ikinci derecede kalmıştır.

- 5. Umumi iktisadi politikanın, ziraat politikasının ve son zamanlardaki iktisadî plânlamanın gayesi, devam edegelen iktisadi gelişmeyi kolaylaştırmak, aynı zamanda da, dengesizlikleri mümkün olduğu kadar ortadan kaldırmaktır.

Son zamanlarda bu konuda, aşağıda belirtilen hususlar bakımından tedbirler alınmıştır :

- Ziraate elverişli olmayan veya su altındaki toprakların ziraate elverişli hale getirilmesi için girişilen faaliyetler .Ziraate elverişli hale getirmek, aynı zamanda, kırlık bölgelerin enfra strüktürlerini geliştirme faaliyetlerini de hızlandırır (yollar, sulama tesisleri, elektrik, iskân, v.b.). 1933 de çıkan kanunlardan sonra bu kanunda şu değişmeler olmuştur :
- Toprak reformu (1950 de çıkan kanun). Bu kanuna göre, 770 bin hektar arazi büyük ve ekstansif çiftlik sahiplerinden istimlak edilmiş ve bu topraklarda aile çiftlikleri kurulmuştur. Bu şekilde, takribi olarak 95 yeni çiftlik kurulmuştur.
- Cassa per il, Mezzogiorno (1950 de çıkan kanun'a göre:) bütün güney ekonomisine tesir eden enfrastrüktür ve bayındırlık faaliyetlerinin yürütülmesi sağlanmıştır.
- Mezzogiorno'da endüstri bakımından gelişmiş kutuplar yaratılmıştır : Taranto, Brindizi, Ferrandina, Cagliari, Pescara, Latina, Catania, v.b. bu arada sayılabilir.
- 6. Hızlı büyüyen ekonominin bir bağlantı halkası olarak, gelecekte Akdeniz bölgesinin ehemmiyeti gittikçe artacaktır. Bu bakımdan şu problemler ortaya çıkmaktadır :
- Akdeniz bölgesinin merkezî ve Kuzey Avrupa ile iktisadî ve ziraî entegrasyonu.
- Akdeniz bölgesindeki memleketlerde hububat, et ve yağ darlığı vardır.

Buna karşılık, bu memleketlerde, dünya istihali ile kıyaslamalı olarak şu mahsuller üretilir :

Zeytinin %89 u; üzümün %65 i; kayısı ve şeftalinin %4 ü; armut ve elmanın %35 i; narenciyenin %36 sı; incirinin %67 si.

Zeytin dışında bütün bu mahsullere karşı talep artmaktadır. İktisadî entegrasyon, ticari faaliyetleri daha da kesif bir hale getirecektir.

Bu arada :

- Meyilleri ortaya çıkarmak gayesiyle, pazarlama etüdüleri yapılmalıdır.

- Âhenkli ve bir bütün halinde gelişmeyi; âhenkli zirai gelişmeyi (bu arada bilhassa sulama üzerinde durulmalıdır) sağlamak için, istihsal politikaları bakımından bir anlaşma yapılmalıdır.
 - Teknik ve mesleki tahsil sahalarında sıkı işbirliğine ihtiyaç vardır.
 - Zirai mahsuller sanayilerinin bir bütün olarak gelişmesini sağlamak için, anlaşmalar yapılmalıdır.
 - İstihsal standardlaştırmasına gidilmelidir.
 - Ulaştırma bir bütün olarak gelişmelidir (deniz, kara ulaştırması).
7. Bu bölgeyi başlıca bir iktisadî merkez haline getirecek olan Akdeniz muntıkası ekonomisinin arzulan seviyeye erişmesi; demir, kömür gibi ham maddelerin varlığının tayin edeceği bir inkişaf devresinden sonra, neslimizin ve gelecek kuşakların üzerlerine almaları gereken ehemmiyetli bir vazife olarak ortaya çıkmaktadır.

Tercüme Eden : Doç. Dr. Oğuz ARI
